

25

ZARZĄDZENIE NR 1 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 4 stycznia 2001 r.

w sprawie pełnienia służby na drogach przez policjantów

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne

§ 1

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania przez policjantów zadań w zakresie czuwania nad bezpieczeństwem i porządkiem ruchu na drogach, kierowania ruchem i jego kontrolowania, zwanych dalej „kontrolą ruchu drogowego”.

§ 2

1. Jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, zadania Policji w zakresie kontroli ruchu drogowego wykonują policjanci służby prewencyjnej Policji pełniący służbę w komórkach organizacyjnych ruchu drogowego i posiadający przeszkolenie zawodowe z zakresu ruchu drogowego, zwani dalej „policjantami ruchu drogowego”.
2. Policjanci komórek patrolowych i interwencyjnych służby prewencyjnej oraz dzielnicowi w swych rewirach wykonują zadania z zakresu kontroli ruchu drogowego w przypadku naruszenia przez uczestnika ruchu przepisów ruchu drogowego.
3. Policjanci inni niż wymienieni w ust. 1 i 2 mogą

być skierowani do wykonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego na pisemne polecenie właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

§ 3

1. Policjanci ruchu drogowego mogą być skierowani do wykonywania innych zadań, niż kontrola ruchu drogowego, jedynie w przypadku nagłego zdarzenia wymagającego niezwłocznego podjęcia czynności służbowych.
2. Decyzję o skierowaniu, o którym mowa w ust. 1, podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, upoważniona przez niego osoba lub dyżurny jednostki.

§ 4

1. Czynności wymagające wiedzy specjalistycznej w zakresie:
 - 1) kierowania ruchem drogowym (w tym na skrzyżowaniu),
 - 2) kontroli stanu technicznego pojazdów silnikowych,
 - 3) obsługi urządzeń kontrolno-pomiarowych,
 - 4) pilotażu oraz motocyklowej asysty honorowej (MAH)wykonywają wyłącznie policjanci ruchu drogowego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Policjanci inni niż policjanci ruchu drogowego mogą:
- 1) wykonywać czynności wymagające użycia przyrządów kontrolno-pomiarowych w zakresie:
 - a) badania stanu trzeźwości,
 - b) określania prędkości pojazdu, działających na zasadzie radaru,
 - 2) kierować ruchem drogowym, jeżeli wykonują czynności w zakresie zabezpieczenia miejsca zdarzenia.

§ 5

1. Warunkiem używania przez policjanta przyrządów kontrolno-pomiarowych do określania prędkości pojazdu, działających na zasadzie radaru, jest uzyskanie świadectwa kwalifikacji obsługującego, którego wzór określa załącznik nr 1 do zarządzenia.
2. Świadectwo kwalifikacji, o którym mowa w ust. 1, wydaje Komendant Centrum Szkolenia Policji w Legionowie:
 - 1) policjantom, którzy ukończyli szkolenie specjalistyczne dla policjantów ruchu drogowego,
 - 2) innym policjantom, niż wymienieni w pkt 1, po przeszkoleniu ich w zakresie obsługi przyrządów kontrolno-pomiarowych do określania prędkości pojazdu, działających na zasadzie radaru, według programu szkolenia specjalistycznego dla policjantów ruchu drogowego.
3. Komendant Centrum Szkolenia Policji w Legionowie prowadzi ewidencję wydanych świadectw kwalifikacji obsługującego.

Rozdział 2

Organizacja służby na drogach

§ 6

1. Organizację i koordynację służby na wybranych drogach krajowych (służba centralnie koordynowana) określa Dyrektor Biura Koordynacji Służby Prewencyjnej Komendy Głównej Policji po zasięgnięciu opinii komendanta wojewódzkiego Policji.
2. Organizacja i koordynacja, o której mowa w ust. 1, podlega zatwierdzeniu przez Komendanta Głównego Policji.

§ 7

Organizację i koordynację służby na wybranych drogach, innych niż określone w § 6, określa komendant wojewódzki Policji, uwzględniając w szczególności warunki współdziałania sąsiadujących komend powiatowych (miejskich) Policji, a w tym:

- 1) wzajemne przekazywanie informacji o kryptoniach i dyslokacji patroli (posterunków) wykonujących zadania na odcinkach dróg usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy powiatu,
- 2) prowadzenie przez policjantów działań na terenie sąsiedniego powiatu,
- 3) podejmowanie działań kontrolnych skoordynowanych w czasie i zakresie.

§ 8

1. Dyslokację służby ustala kierownik komórki ruchu drogowego jednostki organizacyjnej Policji na podstawie:
 - 1) analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na drogach, w tym aktualnego nasilenia przestępstw i wykroczeń.
 - 2) natężenia i struktury ruchu na poszczególnych odcinkach dróg (ulic) i skrzyżowaniach,
 - 3) planów centralnej i wojewódzkiej koordynacji służby,
 - 4) planów imprez, uroczystości na drogach i innych doraźnych zadań,
 - 5) uwag i wniosków zgłaszanych przez obywateli, organy, instytucje oraz policjantów,
 - 6) systemu dyslokacji punktów blokadowo-kontrolnych,
 - 7) kwartalnego harmonogramu wzmoczonych działań policyjnych,
 - 8) planów działań ogólnokrajowych i wojewódzkich.
2. Poza elementami wymienionymi w ust. 1, w planowaniu dyslokacji służby oraz precyzowaniu zadań i sposobu jej pełnienia należy uwzględnić w szczególności: porę roku i doby, dzień tygodnia, warunki atmosferyczne.

§ 9

Ze względu na natężenie ruchu oraz zagrożenie jego bezpieczeństwa i porządku policjanci pełnią służbę na trasach w sposób:

- 1) stały, tj. codziennie przez 1, 2 lub 3 zmiany na drogach i ulicach na których wzmożony ruch i wynikające z tego zagrożenie występuje systematycznie przez znaczną część doby,
- 2) sezonowy, tj. tylko w niektórych okresach (sezonie), stosownie do potrzeb, w szczególności w rejonach turystyczno-wypoczynkowych.
- 3) doraźny, jeżeli wzmożone natężenie ruchu i zagrożenie jego bezpieczeństwa występuje w krótkim okresie, np. z powodu odbywających się targów, imprez, uroczystości, przejazdów osób ochraniających lub katastrof.

§ 10

1. Do służby można kierować patrole składające się z policjantów ruchu drogowego lub policjantów wyznaczonych do pełnienia służby na drogach w sposób określony w § 2 ust. 3 oraz z innych policjantów.
2. Dowódcą patrolu jest policjant ruchu drogowego.

§ 11

1. Dla każdej trasy, o której mowa w § 9 pkt 1, należy opracować szczegółową charakterystykę. Charakterystykę zatwierdza komendant powiatowy (miejski) Policji.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do tras położonych w obrębie miasta.

3. Na charakterystykę trasy składają się zwłaszcza:

- 1) opis trasy, który powinien zawierać:
 - a) ogólne dane o trasie (numer lub nazwę drogi, przebieg, długość, ukształtowanie pionowe i poziome, szerokość jezdni, liczbę pasów ruchu, rodzaj nawierzchni, obszary zabudowane, miejsca styku z innymi trasami oraz miejsca przeznaczone do zatrzymywania pojazdów, w tym samochodów ciężarowych i inne istotne informacje),
 - b) dane o natężeniu i strukturze ruchu (okresy największego natężenia, struktura rodzajowa i kierunkowa ruchu na najważniejszych odcinkach i w punktach trasy),
 - c) informacje o występujących na trasie urządzeniach organizacji i bezpieczeństwa ruchu (systemy regulacji ruchu, urządzenia ostrzegawczo-zabezpieczające, ważniejsze znaki drogowe itp.),
 - d) opis miejsc o szczególnym zagrożeniu porządku i bezpieczeństwa (skrótowe analizy stanu zagrożenia, liczba, rodzaj, czas, przyczyny i skutki zdarzeń drogowych, nasilenie wykroczeń na poszczególnych odcinkach trasy itp.), a także zagrożenie przestępczością kryminalną,
 - e) informacje o miastach, osiedlach oraz ważniejszych obiektach i instytucjach zlokalizowanych przy trasie (drogi dojazdowe, parkingi, w tym przeznaczone dla transportu materiałów szczególnie niebezpiecznych oraz pojazdy usuwanych dróg, dworce PKP, PKS, zakłady przemysłowe, szkoły, targowiska, punkty skupu, obiekty sakralne, sportowe, rekreacyjne, rozrywkowe, handlowe, placówki służby zdrowia, stacje paliwowe, jednostki Policji, wojskowe, administracja drogowa i inne obiekty – ich adresy, telefony, godziny urzędowania),
 - f) inne informacje określające szczególne zagrożenia wynikające z charakteru miejsca lub obiektu znajdującego się przy drodze bądź w jej pobliżu.
- 2) szkic trasy, który powinien być graficznym odzwierciedleniem ważniejszych elementów jej charakterystyki; na szkicu należy również zaznaczyć miejsca organizacji punktów blokadowo-kontrolnych,
- 3) zadania policjanta charakterystyczne dla trasy, które powinny być opracowane w formie wykazu jego podstawowych obowiązków.
4. Charakterystyka trasy powinna być na bieżąco aktualizowana.
5. Charakterystykę trasy przechowuje kierownik komórki ruchu drogowego, a kopia charakterystyki powinna znajdować się w pojeździe służbowym.
6. Za sporządzenie charakterystyki trasy, jej prawidłowość, aktualizację i przechowywanie jest odpowiedzialny kierownik komórki ruchu drogowego.

§ 12

1. Kierownik komórki ruchu drogowego sporządza graficzne zestawienie planowanych służb podległych mu policjantów, zwane dalej „grafikiem”. Zaleca się sporządzanie grafiku dla okresów dwutygodniowych.
2. W uzasadnionych przypadkach służba policjanta w ciągu doby może być podzielona na dwie części.
3. Czas służby policjanta określają odrębne przepisy.
4. Do czasu służby wlicza się: czas odprawy do służby, dojazd na trasę lub posterunek, przerwę na odpoczynek, zjazd do jednostki Policji, rozliczenie z efektów osiągniętych w służbie, sporządzenie wymaganych dokumentów oraz zdanie lub przekazanie pojazdu służbowego i sprzętu technicznego.

§ 13

1. Odprawę do służby i rozliczenie jej wyników przeprowadza kierownik komórki ruchu drogowego lub wyznaczona przez niego osoba albo dyżurny jednostki organizacyjnej Policji.
2. Odprawa powinna być przeprowadzona sprawnie i uwzględniać w szczególności:
 - 1) sprawdzenie gotowości do pełnienia służby, w szczególności uzasadnionych przypadkach dopuszcza się uzupełnienie wyposażenia po odprawie (np. przyjęcie wyposażenia od załogi zdającej służbę).
 - 2) przekazanie informacji o aktualnym stanie bezpieczeństwa i porządku w rejonie pełnienia służby, w tym poszukiwanych sprawców przestępstw, skradzionych pojazdach (poszukiwanych lub odwołanych) oraz ważniejszych wydarzeniach na terenie podległym danej jednostce Policji,
 - 3) poinformowanie o dyslokacji służby,
 - 4) poinformowanie o ewentualnych zmianach w organizacji służby lub organizacji ruchu,
 - 5) określenie formy pełnienia służby i zalecanego sposobu realizacji zadań,
 - 6) postawienie zadań doraźnych,
 - 7) pouczenie o zasadach bezpieczeństwa policjantów dokonujących kontroli ruchu drogowego,
 - 8) sprawdzenie znajomości zadań i obowiązków na posterunkach lub trasie.
3. Przez gotowość policjanta do pełnienia służby rozumieć należy:
 - 1) odpowiedni stan zdrowia,
 - 2) regulaminowe umundurowanie, wymagane wyposażenie służbowe i dokumenty oraz estetyczny wygląd zewnętrzny,
 - 3) dysponowanie sprawnym pojazdem i sprzętem technicznym.
4. Policjant przeprowadzający odprawę do służby wyznacza dowódcę patrolu, do obowiązków którego należy podejmowanie decyzji służbowych co do trybu, metod i sposobu podjęcia działań w określonej sytuacji.

- Otrzymane na odprawie zadania doraźne policjant jest obowiązany wpisać do notatnika służbowego.

§ 14

- Bezpośredni przełożony policjanta, za zgodą kierownika właściwej komórki organizacyjnej Policji, może zwolnić policjanta od obowiązku codziennego uczestniczenia w odprawach, jeżeli przemawiają za tym ważne względy służbowe lub osobiste, a w szczególności:
 - rozpoczęcie służby w innych godzinach niż ustalone w systemie zmianowym,
 - zamieszkiwanie policjanta na terenie pozamiejskim w pobliżu trasy, a w znacznej odległości od jednostki Policji,
 - konieczność racjonalnego wykorzystania pojazdu służbowego.
- Miejsce garażowania pojazdu w przypadku, o którym mowa w ust. 1, określa właściwy przełożony policjanta.
- Policjant w przypadkach, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany:
 - porozumieć się z bezpośrednim przełożonym lub dyżurnym jednostki Policji w celu zgłoszenia gotowości do służby i otrzymania aktualnych zadań,
 - wpisać otrzymane zadania do notatnika służbowego,
 - zameldować o zakończeniu służby i przekazać informacje o najważniejszych wydarzeniach i wynikach.
- Jeżeli policjant posiada zatrzymane dokumenty lub zachodzi konieczność sporządzenia dokumentacji ze zdarzenia, rozliczenie ze służby następuje w jednostce Policji, bezpośrednio po zakończeniu służby.

§ 15

- Decyzję o użyciu motocykli w służbie przy temperaturze poniżej 5° C, jak również podczas intensywnych opadów atmosferycznych podejmuje kierownik komórki organizacyjnej służby ruchu drogowego lub upoważniony przez niego policjant.
- Do służby na motocyklach kieruje się policjantów, którzy nie ukończyli 40 lat życia. Przepisu tego nie stosuje się do policjantów, którzy ukończyli 40 rok życia i wyrazili pisemną zgodę na pełnienie tej służby.

§ 16

W przypadku szczególnie niekorzystnych warunków atmosferycznych, kierownik komórki służby ruchu drogowego lub upoważniona przez niego osoba może skrócić czas nieprzerwanej służby pełnionej przez policjantów pieszo lub na motocyklach przez zwiększenie liczby przerw lub stosowanie częstszych zmian w jej pełnieniu.

§ 17

- Policjantowi pełniącemu służbę w patrolu lub na

posterunku wolno wykorzystać dwie, a jeżeli służba pełniona jest przez 12 godzin – trzy półgodzinne przerwy na odpoczynek.

- Czas rozpoczęcia, zakończenia oraz miejsce przerwy policjant uzgadnia z przełożonym lub dyżurnym jednostki organizacyjnej Policji. Czas rozpoczęcia i zakończenia przerwy oraz miejsce policjant każdorazowo odnotowuje w notatniku służbowym, a właściwy dyżurny w książce wydarzeń.
- Przerwy nie powinny być wyznaczone w okresie wzmożonego natężenia ruchu.
- Policjant może na czas przerwy opuścić trasę lub posterunek za zgodą przełożonego lub dyżurnego.
- Policjant w czasie przerwy pozostaje na nasłuchu radiowym. Przełożony lub dyżurny może wyrazić zgodę na odstąpienie od tego obowiązku.

Rozdział 3

Sposób pełnienia służby na drogach przez policjantów

§ 18

- Służba policjanta na drodze polega na podejmowaniu działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, porządku oraz płynności ruchu na trasie lub posterunku.
- W sytuacjach, gdy występuje wzmożone natężenie ruchu bądź jest on szczególnie utrudniony, policjant jest zobowiązany do podjęcia ręcznego kierowania tym ruchem, informując o tym dyżurnego jednostki.
- W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa lub zakłócenia porządku ruchu policjant obowiązany jest podjąć czynności nie cierpiące zwłoki w celu szybkiego i skutecznego usunięcia przyczyn tego stanu, o czym informuje dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, a po zakończeniu służby dokumentuje to w formie notatki służbowej.
- W ramach działań, o których mowa w ust. 1, policjant powinien zapobiegać przestępstwom innym niż przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w ruchu na drogach, a w przypadku ich zaistnienia - podjąć przewidziane prawem czynności zmierzające do ustalenia i ujęcia sprawców tych czynów.
- Wszelkie informacje o przestępstwach lub wykroczeniach, o których mowa w ust. 4, oraz osobach podejrzanych o ich popełnienie, policjant przekazuje bezpośrednio przełożonemu lub dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji, a po zakończeniu służby dokumentuje w formie notatki służbowej.

§ 19

- Patrol dysponujący przyrządem kontrolno-pomiarowym do określania prędkości pojazdu, działającym na zasadzie radaru, powinien dokonywać kontroli prędkości pojazdów przemienne z patrolowaniem trasy.
- Czas dokonywania pomiarów nie powinien przekraczać 1 godz. w danym miejscu, a łączny czas pracy z radarowym miernikiem prędkości nie po-

winien być dłuższy niż 2 godz. w czasie służby, z wyjątkiem wzmożonych działań ukierunkowanych na ujawnienie kierujących pojazdami przekraczających dopuszczalną prędkość.

3. Pomiary prędkości powinny być przeprowadzone w miejscach o rzeczywistym zagrożeniu bezpieczeństwa, ustalonych na podstawie analizy przyczyn i okoliczności zaistniałych zdarzeń drogowych, ze szczególnym uwzględnieniem przekroczenia dopuszczalnej prędkości.

§ 20

Policjant na miejscu zdarzenia drogowego ma obowiązek stosowania zestawu służącego do zabezpieczania zdarzeń drogowych, jeżeli znajduje się on w radiowozie.

§ 21

1. Policjant pełniąc służbę na drodze jest obowiązany:
 - 1) dokładnie zapoznać się z trasą w zakresie przewidzianym jej charakterystyką,
 - 2) w miarę możliwości informować uczestników ruchu o zagrożeniach i utrudnieniach wynikających ze złego stanu dróg, zdarzeń losowych, katastrof itp,
 - 3) reagować na przestępstwa i wykroczenia stosując środki przewidziane prawem,
 - 4) pouczać i wdrażać osoby uczestniczące w ruchu do przestrzegania zasad bezpiecznego i kulturalnego korzystania z dróg,
 - 5) w miarę możliwości okazać, na żądanie osoby kontrolowanej, wynik dokonanego pomiaru lub nagrania,
 - 6) wykonywać czynności wstępne na miejscu zdarzenia drogowego stosownie do posiadanych środków i możliwości oraz zgłaszać dyżurnemu potrzebę skorzystania z pomocy innych służb,
 - 7) przeciwdziałać zanieczyszczeniu środowiska naturalnego w obrębie drogi i przyległego do niej rejonu,
 - 8) w uzasadnionych przypadkach udzielać niezbędnej pomocy uczestnikom ruchu, szczególnie w przypadkach, gdy ich pojazd uległ awarii w miejscu powodującym zagrożenie bezpieczeństwa lub płynności ruchu albo w miejscu zagrożonym przestępczością kryminalną, a o podjętych działaniach powiadomić dyżurnego jednostki Policji,
 - 9) współdziałać z funkcjonariuszami innych służb Policji, zwłaszcza przez zbieranie i przekazywanie informacji o wszelkich naruszeniach prawa nie związanych z bezpieczeństwem i porządkiem na drogach,
 - 10) utrzymywać łączność radiową lub telefoniczną z dyżurnymi jednostek organizacyjnych Policji, niezwłocznie meldować o objęciu służby na trasie lub posterunku, a także o zaistniałych

wydarzeniach nadzwyczajnych oraz ujawnieniu nietrzeźwych kierujących pojazdami,

- 11) zbierać i zgłaszać przełożonemu uwagi i propozycje w zakresie niezbędnych przedsięwzięć zmierzających do usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa i porządku ruchu,
 - 12) posiadać przy sobie świadectwo legalizacji (lub jego kopię) urządzenia kontrolno-pomiarowego, instrukcję obsługi tego urządzenia oraz wymagane świadectwo kwalifikacji obsługującego,
 - 13) okazać, na prośbę osoby kontrolowanej, świadectwo legalizacji (lub jego kopię).
2. Na hasło „policjant wzywa pomocy” policjant, w miarę możliwości, powinien niezwłocznie odstąpić od wykonywanych czynności i - meldując przyjęcie wezwania dyżurnemu - udać się w miejsce zagrożenia.

§ 22

1. Policjantowi pełniącemu służbę na drodze zabrania się:
 - 1) wykonywania czynności nie związanych ze służbą, a w szczególności wykorzystywania pojazdu służbowego do celów prywatnych,
 - 2) przebywania w radiowozie na posterunku, z wyjątkiem przypadków:
 - a) prowadzenia korespondencji radiowej,
 - b) sporządzania dokumentacji,
 - c) używania urządzeń rejestrujących wykroczenia wymagających stałego lub okresowego nadzoru,
 - d) przerwy w służbie,
 - e) występowania intensywnych opadów atmosferycznych,
 - 3) opuszczania trasy lub posterunku, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2,
 - 4) wsiadania do kontrolowanego pojazdu z wyjątkiem kontroli stanu technicznego i wyposażenia pojazdu albo przewożonego ładunku (bagażu),
 - 5) czynienia uwag nie związanych z przedmiotem kontroli,
 - 6) przyjmowania od osoby kontrolowanej dokumentów podawanych w portfelach, saszetkach lub podobnych przedmiotach.
2. Zjazd albo zejście policjanta z trasy posterunku może nastąpić:
 - 1) w razie konieczności:
 - a) udzielania pomocy chorym lub rannym,
 - b) doprowadzenia go do jednostki Policji, izby wytrzeźwień lub placówki służby zdrowia,
 - c) poddania go badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
 - 2) w celu wykonywania poza kontrolowaną trasą czynności służbowych w rejonie lub na miejscu:
 - a) zdarzenia drogowego, w którym jest zabity lub ranny,
 - b) przestępstwa,

- c) poważnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego,
 - 3) w razie podjęcia pościgu,
 - 4) w razie nagłych zdarzeń losowych, w szczególności choroby, awarii pojazdu,
 - 5) w innych uzasadnionych przypadkach, na polecenie lub za zgodą przełożonego przekazaną bezpośrednio lub przez dyżurnego jednostek Policji, który dokonuje o tym zapisu w książce wydarzeń jednostki.
3. Przyczynę i czas opuszczania trasy lub posterunku z powodów określonych w ust. 2 oraz czas powrotu na trasę lub posterunek, należy bezzwłocznie zgłosić dyżurnemu jednostki Policji lub przełożonemu i odnotować w notatniku służbowym.

§ 23

1. Policjant wykonuje kontrolę ruchu drogowego, w zależności od potrzeb, w sposób:
 - 1) dynamiczny, polegający na patrolowaniu trasy pojazdem służbowym z prędkością zapewniającą obserwację ruchu drogowego, statkiem powietrznym lub pieszo,
 - 2) statyczny, polegający na wykonywaniu czynności na posterunku lub podczas kierowania ruchem,
 - 3) dynamiczno-stacyjny, polegający na wykonywaniu czynności, o których mowa w pkt 1 i 2 w sposób przemienny,
2. Kontrola ruchu drogowego powinna być wykonywana w sposób uwzględniający prewencyjne oddziaływanie na uczestników ruchu drogowego.
3. Podczas pełnienia służby oznakowany radiowóz powinien być widoczny dla uczestników ruchu. W radiowozie powinien być włączony podświetlany napis „Policja”, również gdy znajduje się on w miejscu oświetlonym w stopniu zapewniającym widoczność pojazdu lub znajdującym się poza jezdnią i poboczem.

§ 24

1. Sygnał do zatrzymania pojazdu powinien być podawany z odległości uwzględniającej w szczególności warunki: drogowe, ruchu oraz atmosferyczne, aż do momentu upewnienia się, że kierujący pojazdem sygnał zrozumiał.
2. W celu zatrzymania pojazdu jadącego z przeciwką tą samą jezdnią policjant z poruszającego się pojazdu podaje sygnał do zatrzymania się do czasu wyminięcia się z tym pojazdem bądź do momentu zrozumienia tego sygnału.
3. Jadąc za pojazdem polecenie do jego zatrzymania policjant powinien podać przez krótkotrwałe włączenie niebieskiego światła błyskowego i sygnału dźwiękowego o zmiennym tonie. Jeżeli radiowóz jest wyposażony w urządzenie sygnalizacyjne służące do wydawania poleceń z napisem np. „STÓJ POLICJA” należy tego urządzenia użyć w pierwszej kolejności. W celu zwrócenia uwagi lub wy-

dawania poleceń można wykorzystać urządzenie rozgłaszające.

4. Sposoby zatrzymywania pojazdów przez policjanta pieszego oraz poruszającego się motocyklem albo jadącego wierzchem określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 25

1. Policjant pełniący służbę na drodze obserwuje zatrzymywany pojazd tak, aby w przypadku niezatrzymania się go mógł odczytać i zanotować numer rejestracyjny lub w inny sposób zidentyfikować pojazd oraz jadące w nim osoby.
2. W razie niezatrzymania się pojazdu jego numer rejestracyjny lub inne informacje o nim policjant natychmiast przekazuje dyżurnemu jednostki.
3. Zatrzymywany pojazd należy sprowadzić w miejsce zapewniające bezpieczeństwo policjanta i pojazdu oraz nie utrudniające ruchu innym jego uczestnikom, np. na poboczu, pasie awaryjnym, zatoce postojowej, na chodniku, a w przypadku ich braku lub niemożliwości wykorzystania – na jezdni przy jej prawej krawędzi.
4. Zabrania się jednoczesnego zatrzymywania pojazdów na jezdni dwukierunkowej o dwóch pasach ruchu po obu jej stronach i naprzeciwko siebie, chyba że jest ona wyposażona w zatokę.
5. Podczas zatrzymywania pojazdu należy zachować szczególne środki ostrożności.
6. Przed podjęciem kontroli w przypadku uzasadnionego podejrzenia osób jadących pojazdem o popełnienie przestępstwa lub jego przygotowanie, a także w czasie od zmierzchu do świtu policjant przekazuje drogą radiową do dyżurnego jednostki Policji informację o zamiarze kontroli podając numer rejestracyjny pojazdu, jego markę, miejsce kontroli i inne ważne okoliczności, a po zakończeniu kontroli melduje o tym dyżurnemu.
7. Policjant pełniący służbę na drodze, a zwłaszcza służbę poza obszarem zabudowanym w czasie od zmierzchu do świtu powinien być przygotowany do użycia broni służbowej, w tym gładkolufowej lub automatycznej, która znajduje się na wyposażeniu radiowozu.

§ 26

1. Do zatrzymywanego pojazdu policjant podchodzi od tyłu, saltuje, przedstawia się i oznajmia kierującemu przyczynę zatrzymania. Na żądanie osoby kontrolowanej policjant obowiązany jest okazać legitymację służbową w sposób umożliwiający odczytanie numeru służbowego oraz nazwy organu wydającego legitymację.
2. Policjant podczas kontroli ruchu drogowego zobowiązany jest do taktownego i życzliwego, lecz stanowczego zachowania się wobec uczestników ruchu.
3. Przystępując do kontroli kierującego oraz sprawdzenia dokumentów, ładunku i stanu technicznego

pojazdu policjant powinien uprzednio polecić unieruchomienie silnika, wyjęcie kluczyków ze stacyjki, włączenie świateł awaryjnych o każdej porze doby, a jeżeli pojazd nie jest w niego wyposażony – włączenie świateł pozycyjnych w okresie zmniejszonej przejrzystości powietrza; kontrola powinna być przeprowadzona w obecności kierującego i przebiegać sprawnie.

4. Policjant może na prośbę pasażerów pojazdu zezwolić na jego opuszczenie, jeżeli ma pewność, że przebieg kontroli nie zostanie zakłócony.
5. Jeden patrol może kontrolować tylko jeden pojazd, jeśli inne szczególne względy lub polecenia nie nakazują inaczej.

§ 27

1. W czasie kontroli pojazdu i osób policjant powinien zachować szczególne środki ostrożności, a przede wszystkim:
 - 1) obserwować osoby znajdujące się w pojeździe, a w uzasadnionych przypadkach wylegitymować je,
 - 2) nie dopuszczać, by kierujący pojazdem jednośladowym znajdował się z drugiej strony tego pojazdu.
2. Policjant nie wykonujący czynności kontrolnych ubezpiecza policjanta wykonującego te czynności.

§ 28

1. W razie podejrzenia, że kierujący pojazdem jest w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu, policjant powinien spowodować opuszczenie przez niego pojazdu i przeprowadzić badanie trzeźwości w trybie określonym w odrębnych przepisach.
2. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 1, nie jest w stanie poddać się badaniu lub odmawia poddania się próbie, należy ją uprzedzić o możliwości pobrania krwi z zastosowaniem środka przymusu, a w razie dalszej odmowy – doprowadzić do najbliższej placówki służby zdrowia i poddać badaniu lekarskiemu.
3. Pojazd kierującego, o którym mowa w ust. 1, należy odpowiednio zabezpieczyć, wydając dyspozycję usunięcia pojazdu na strzeżony parking na koszt właściciela, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Pojazdu nie usuwa się z drogi, jeżeli istnieje możliwość przekazania go wskazanej przez kierującego osobie, która ukończyła 18 lat i wyraziła zgodę na przyjęcie pojazdu. Policjant może dopuścić do kierowania zatrzymanym pojazdem przez tę osobę, pod warunkiem, że posiada ona odpowiednie do tego uprawnienie oraz stosowną zgodę wyrazi kierujący.
5. O sposobie postępowania z pojazdem policjant zawiadamia dyżurnego jednostki Policji, który udziela mu wszechstronnej pomocy, zwłaszcza

gdy nie jest możliwe zabezpieczenie pojazdu w sposób określony w ust. 3 i 5.

6. W przypadku, gdy kierujący o którym mowa w ust. 1, przewozi osoby lub ładunek, które muszą być dostarczone do miejsca przeznaczenia w określonym czasie (np. rzeczy psujące się), policjant powinien o tym fakcie niezwłocznie zawiadomić dyżurnego jednostki Policji w celu uzyskania dyspozycji co do dalszego postępowania.
7. Tryb postępowania policjantów przy usuwaniu pojazdów oraz blokowania ich kół określają odrębne przepisy.

§ 29

1. Doprowadzenia zatrzymanych osób powinni dokonywać co najmniej dwaj policjanci.
2. Doprowadzając kierującego wraz z pojazdem, pasażerami lub ładunkiem do jednostki Policji policjant powinien w każdym przypadku:
 - 1) zatrzymać dokumenty uprawniające do kierowania pojazdem, dokumenty pojazdu i ładunku, a w razie potrzeby także dokumenty pasażerów,
 - 2) określić kierującemu kierunek, prędkość i sposób jazdy,
 - 3) jechać za pojazdem w bezpiecznej odległości.
3. Jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie ucieczki zatrzymanych osób w czasie doprowadzania, policjant powinien:
 - 1) zażądać od dyżurnego jednostki Policji pomocy, a do czasu jej otrzymania zaostrzyć czujność i być gotowym do zastosowania niezbędnych środków przymusu i samoobrony,
 - 2) osobom zatrzymanym polecić wysiąść z pojazdu, założyć im kajdanki lub, po ostrzeżeniu o użyciu broni, polecić położyć się na pasie drogowym tworząc do ziemi oraz oczekiwać na wsparcie z jednostki Policji.
4. Wybrane sposoby postępowania policjantów oraz techniki interwencji po zatrzymaniu pojazdu określa załącznik nr 3 do zarządzenia.
5. Dyżurny jednostki Policji kwituje w notatniku służbowym policjanta lub na kopii notatki służbowej: przekazanie osób, pojazdów, zakwestionowanych przedmiotów oraz dokumentów sporządzonych w związku z podjętymi czynnościami, a także dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania.

§ 30

Jeżeli podczas kontroli ustalono, że za ujawnione wykroczenie odpowiedzialne są również inne osoby, policjant powinien wobec tych osób zastosować przysługujące mu środki prawne lub wystąpić o ich zastosowanie przez inne organy, w szczególności wobec rodziców i opiekunów dzieci oraz osób odpowiedzialnych za właściwy stan techniczny i eksploatację środków transportu, stan dróg, ulic i urządzeń zabezpieczających.

§ 31

1. Patrol może podjąć pościg indywidualny w szczególności za:
 - 1) kierującym pojazdem, który nie zastosował się do sygnału zatrzymania podanego przez umundurowanego policjanta,
 - 2) kierującym pojazdem, który nie zastosował się do wiążącego polecenia wydanego przez policjanta, zabraniającego kierowania pojazdem,
 - 3) sprawcą przestępstwa lub sprawcą zdarzenia drogowego, który oddalił się z tego miejsca,
 - 4) kierującym pojazdem, którego zachowanie jednoznacznie wskazuje na chęć uniknięcia kontroli.
2. W przypadku konieczności podjęcia pościgu indywidualnego należy uwzględnić w szczególności:
 - 1) upływ czasu od momentu ucieczki,
 - 2) kierunek ucieczki,
 - 3) rodzaj i cechy pojazdu będącego środkiem ucieczki,
 - 4) warunki, w jakich odbywa się ruch, warunki atmosferyczne i topograficzne,
 - 5) realne możliwości powodzenia pościgu.
3. Policjant powinien odstąpić od prowadzenia pościgu, a podjęty przerwać, jeżeli:
 - 1) czynności pościgowe w sposób oczywisty zagrażają życiu lub zdrowiu policjanta bądź osób postronnych lub
 - 2) okoliczności, o których mowa w ust. 2, wskazują na brak możliwości osiągnięcia celu pościgu.
4. Sposób postępowania policjanta w razie konieczności podjęcia pościgu określają odrębne przepisy.

Rozdział 4

Dokumentowanie pracy policjanta

§ 32

1. Przebieg służby policjant dokumentuje w notatniku służbowym, który powinien zawierać zadania do-
raźne oraz opis wykonywanych czynności.
2. Policjant w notatniku dokonuje wpisów dotyczących:
 - 1) odprawy i przebiegu służby, a w szczególności:
 - a) czasu rozpoczęcia odprawy, osoby prowadzącej i czasu zakończenia odprawy,
 - b) czasu rozpoczęcia, miejsca pełnienia służby, przerw w służbie i zakończenia służby,
 - c) czasu zjazdu (zejścia) z trasy lub posterunku,
 - d) danych osoby, z którą pełni służbę,
 - e) kryptonimu dla łączności radiowej,
 - f) wyposażenia w urządzenia kontrolno-pomiarowe wykorzystywane w służbie,
 - 2) przeprowadzonych kontroli, a w szczególności:
 - a) czasu rozpoczęcia i zakończenia oraz miejsca kontroli pojazdu i kierującego, bądź patrolowanego odcinka trasy,
 - b) danych osobowych kierujących, a w uzasadnionych przypadkach pasażerów kontrolowanych pojazdów (imię i nazwisko, data urodzenia, miejsce zamieszkania, numer PESEL),
 - c) marki i numeru rejestracyjnego pojazdu, ewentualnie rodzaju przewożonego ładunku,
 - d) zastosowanego środka: pouczenie, mandat karny (podając kwotę, serię i numer mandatu), wnioski o ukaranie do kolegium do spraw wykroczeń (podając kwalifikację prawną),
 - e) zatrzymania dokumentu podając rodzaj zatrzymanego dokumentu i numer pokwitowania),
 - f) innych informacji istotnych ze względu na wykonywane czynności (np. numery opon, których stan uzasadnia zatrzymanie dowodu rejestracyjnego pojazdu),
 - 3) wyniku sprawdzenia w ewidencjach policyjnych kierujących pojazdami, pojazdów oraz dokumentów, a w uzasadnionych przypadkach – również pasażerów,
 - 4) udzielenia informacji kierującemu pojazdem o popełnieniu czynu podlegającego wpisowi do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego oraz o liczbie punktów, które zostaną przypisane z tego tytułu,
 - 5) sprawdzenia stanu trzeźwości (podając numer: alkotestu, rejestru użycia alcomatu, ampułki z krwią oraz wynik badania),
 - 6) wypadków lub kolizji drogowych, z uwzględnieniem:
 - a) czasu, miejsca i okoliczności,
 - b) danych o właścicielach i kierujących, o ubezpieczycielach oraz świadkach,
 - c) informacji o sporządzeniu dokumentacji zdarzenia (szkice, protokoły, notatki itp.),
 - 7) użycia przyrządów kontrolno-pomiarowych oraz otrzymanych wyników pomiarów,
 - 8) spostrzeżeń i wniosków, w tym zgłoszonych przez uczestników ruchu, dotyczących w szczególności zagrożeń, utrudnień, nieprawidłowości w oznakowaniu,
 - 9) innych wydarzeń, zmian w czasie i miejscu służby, faktów kierowania ruchem, doraźnych poleceń przełożonych lub dyżurnego jednostki Policji, a także czasu i miejsca udzielania pomocy uczestnikom ruchu,
 - 10) podsumowania czynności wykonanych w czasie służby, w szczególności przez podanie liczby:
 - a) skontrolowanych pojazdów i osób,
 - b) zastosowanych pouczeń i ostrzeżeń, zwrócenia uwagi lub zastosowania innych środków oddziaływania wychowawczego,
 - c) nałożonych mandatów karnych,
 - d) sporządzonych wniosków o ukaranie do organów orzekających w sprawach o wykroczenia,
 - e) zatrzymanych dokumentów oraz ich rodzaju,

- f) ujawnionych poszukiwanych pojazdów i osób oraz przekazanych informacji,
 - g) sprawców przestępstw zatrzymanych na gorącym uczynku,
 - h) sporządzonych kart informacyjnych,
 - i) wniosków skierowanych do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.
3. Policjanci pracujący w ogniowach pogotowia wypadkowego dokumentują wykonane czynności w notatniku formatu A-4 według zasad określonych dla notatnika służbowego. Za zgodą przełożonego notatniki służbowe formatu A-4 mogą wykorzystywać również inni policjanci służby ruchu drogowego.
 4. Kierownik komórki ruchu drogowego wyznacza osobę (osoby), która wydaje notatniki służbowe, a po ich zapisaniu – przechowuje je. Osoba ta prowadzi ewidencję wydanych notatników.
 5. Wydanie nowego notatnika musi być poprzedzone zwrotem zapisanego. Notatnik powinien mieć wypełnioną stronę tytułową.

§ 33

Na podstawie zapisów w notatniku służbowym policjant wypełnia każdorazowo po zakończeniu służby kartę statystyczną lub wprowadza dane do ewidencji komputerowej. Wzór karty statystycznej określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 34

Kierownik komórki ruchu drogowego lub wyznaczona przez niego osoba albo dyżurny jednostki Policji potwierdza w notatniku służbowym policjanta rozliczenie ze służby oraz odbiór wszelkich przekazanych przez niego dokumentów.

§ 35

Do dokonywania wpisów dotyczących kontroli pracy policjanta przez przełożonych służy notatnik

kontroli służby (notatnik kontrolny), który policjant powinien mieć przy sobie w czasie służby.

§ 36

1. Policjant używający urządzenia kontrolno-pomiarowego prowadzi na bieżąco książkę pracy tego urządzenia, wpisując swój stopień, imię i nazwisko, datę, godziny pracy, miejsce pracy, liczbę ujawnionych wykroczeń, oraz składając podpis.
2. Książkę pracy urządzenia używanego w czasie służby przechowuje się razem z tym urządzeniem.
3. Wzór książki pracy urządzenia kontrolno-pomiarowego określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

Rozdział 5

Przepisy dostosowujące i końcowe

§ 37

1. Dyrektor Biura Kadr i Szkolenia KGP w terminie 60 dni od dnia podpisania zarządzenia uwzględni jego przepisy w programach szkolenia podstawowego policjantów.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji w terminie 30 dni od dnia podpisania zarządzenia zapozna z jego przepisami podległych mu policjantów.

§ 38

Traci moc Rozkaz Nr 7/95 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 lipca 1995 r. w sprawie pełnienia służby na drogach przez policjantów.

§ 39

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia podpisania, z wyjątkiem przepisu § 37, który wchodzi w życie z dniem podpisania.

Komendant Główny Policji
generalny inspektor J. Michna

Załączniki do zarządzenia nr 1
Komendanta Głównego Policji
z dnia 4 stycznia 2001 r.

Załącznik nr 1

Wzór świadectwa kwalifikacji obsługującego

Str. 1

.....
(nazwa jednostki wydającej)

**ŚWIADECTWO
KWALIFIKACJI
OBSŁUGUJĄCEGO**

nr

.....
(stopień, imię i nazwisko)

identyfikator

Str. 2

Drugostronnie wymieniony odbył
przeszkolenie teoretyczne i prak-
tyczne nabywając umiejętność
obsługi

**radarowego przyrządu do pomiaru
prędkości pojazdów**

mp.

.....
(stopień, imię i nazwisko
wydającego)

.....
(podpis)

.....
(miejsowość, data)

Załącznik nr 2

Sposoby zatrzymywania pojazdów

1) chodnika lub pobocza (pieszo)	fot. nr 1 a, 1 b, 1 c, 1 d,
2) z jezdni	fot. nr 2 a, 2 b,
3) z pojazdu jadącego w tym samym kierunku:	
a) z motocykla	fot. nr 3 a, 3 b,
b) z samochodu	fot. nr 3 c, 3 d,
4) z pojazdu jadącego w przeciwnym kierunku:	
a) z motocykla	fot. nr 4 a, 4 b,
b) z samochodu	fot. nr 4 c, 4 d,
5) policjant poruszający się wierzchem zatrzymując pojazd stosuje odpowiednio sposób zatrzymywania pojazdów przewidziany dla policjantów poruszających się motocyklem	

Opis sposobu zatrzymywania pojazdów przez policjantów

1. Zatrzymywanie z chodnika lub pobocza (pieszo) – fot. nr 1 a, 1 b, 1 c, 1 d:

Policjant, stojąc przodem w kierunku nadjeżdżającego pojazdu, podnosi do góry zgiętą w łokciu prawą rękę (ewentualnie trzymając w niej tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym), a następnie wyprostowuje ją w bok wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej.

2. Zatrzymywanie z jezdni (pieszo) – fot. nr 2 a, 2 b:

Policjant, stojąc przodem do nadjeżdżającego pojazdu, podnosi do góry zgiętą w łokciu prawą rękę (ewentualnie trzymając w niej tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym), a następnie wyprostowuje ją w bok wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej, wskazując jednocześnie kierowcy miejsce zatrzymania pojazdu.

3. Zatrzymywanie z pojazdu jadącego w tym samym kierunku – fot. nr 3 a, 3 b, 3 c, 3 d:

Policjant, jadąc na motocyklu, po zrównaniu się z zatrzymywanym pojazdem podnosi do góry zgiętą w łokciu prawą rękę w rękawicy z białym mankietem lub trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, a następnie wyprostowuje ją w bok wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Policjant siedzący po prawej stronie kierującego samochodem, po zrównaniu się z zatrzymywanym pojazdem przez otwarte prawe przednie okno podaje sygnał do zatrzymywania wyciągniętą na zewnątrz prawą rękę trzymającą tarczę do zatrzymywania lub latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Uwaga:

Sygnał do zatrzymywania pojazdu może być podawany również przez policjanta kierującego samochodem przez otwarte lewe okno, wyciągniętą na zewnątrz lewą rękę trzymającą tarczę do zatrzymywania pojazdów lub latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej aż do ugięcia ręki ponad dach samochodu.

4. Zatrzymywanie z pojazdu jadącego z przeciwnego kierunku – fot. nr 4 a, 4 b, 4 c, 4 d:

Policjant, jadąc na motocyklu w kierunku przeciwnym do zatrzymywanego pojazdu, podaje sygnał do zatrzymania wyciągniętą w górę zgiętą w łokciu lewą rękę w rękawicy z białym mankietem lub trzymającą tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, a następnie wyprostowuje ją w bok wykonując ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Policjant kierujący samochodem sygnał do zatrzymania pojazdu nadjeżdżającego z przeciwnego kierunku podaje lewą ręką wyciągniętą na zewnątrz przez otwarte lewe przednie okno trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej.

Uwaga:

Sygnał do zatrzymania pojazdu jadącego z przeciwnego kierunku, może być podawany przez policjanta siedzącego obok kierującego radiowozem prawą ręką wyciągniętą przez otwarte prawe przednie okno, trzymając tarczę do zatrzymywania pojazdów albo latarkę ze światłem czerwonym, wykonując nią ruchy w płaszczyźnie pionowej aż do ugięcia ręki ponad dach samochodu.

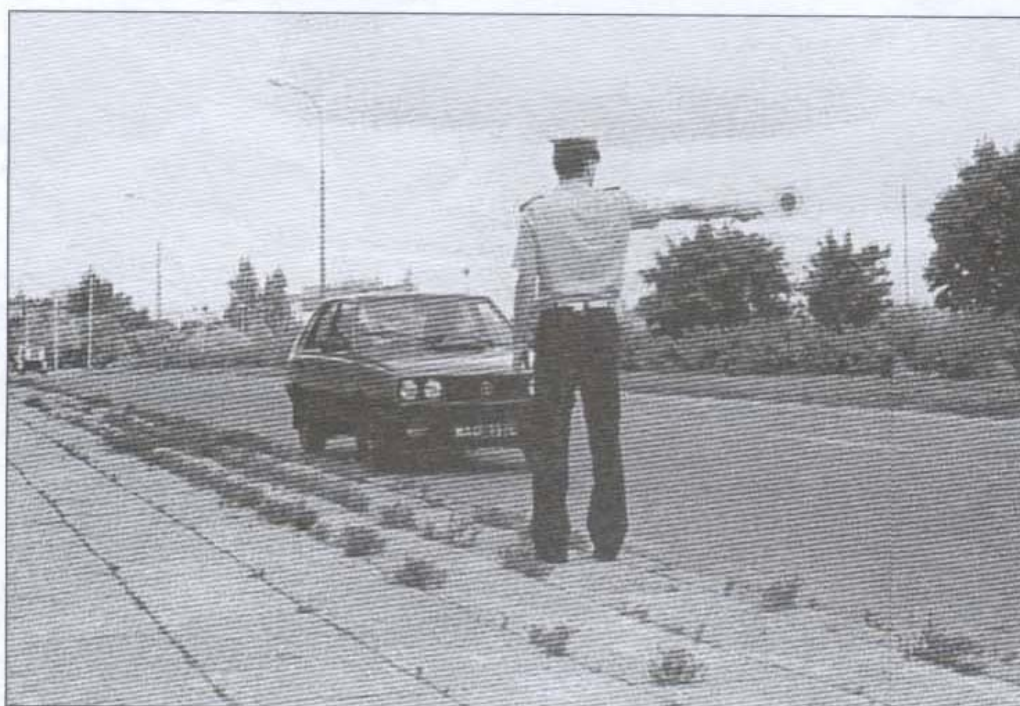
Fot. nr 1a

Fot. nr 1b

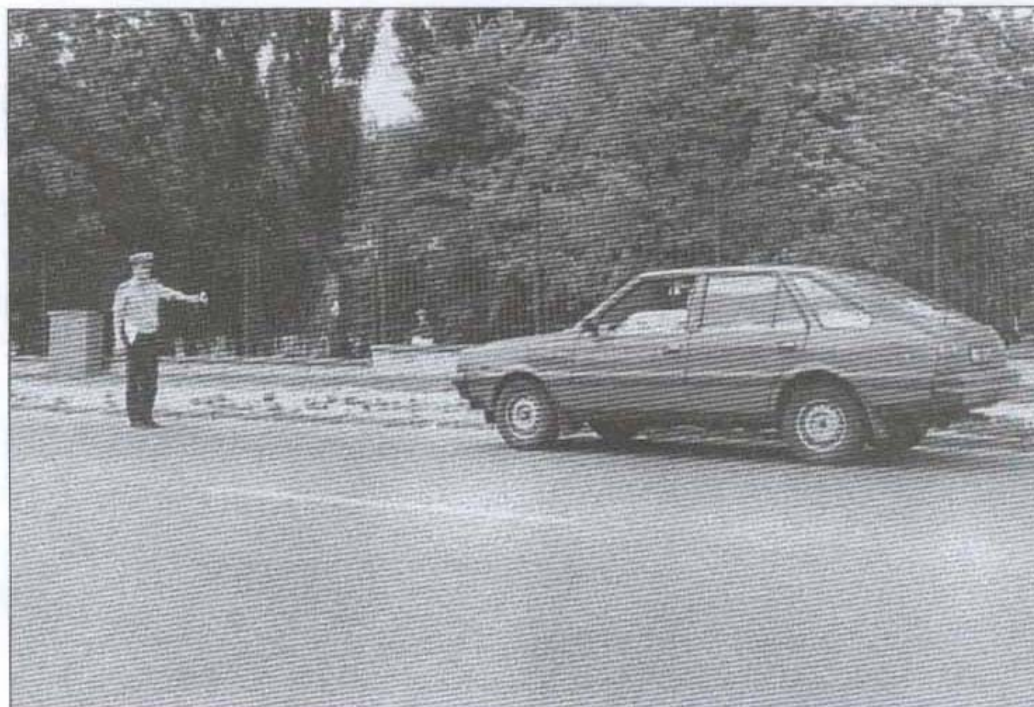
Fot. nr 1c

Fot. nr 1d

Fot. nr 2a

Fot. nr 2b

Fot. nr 3a

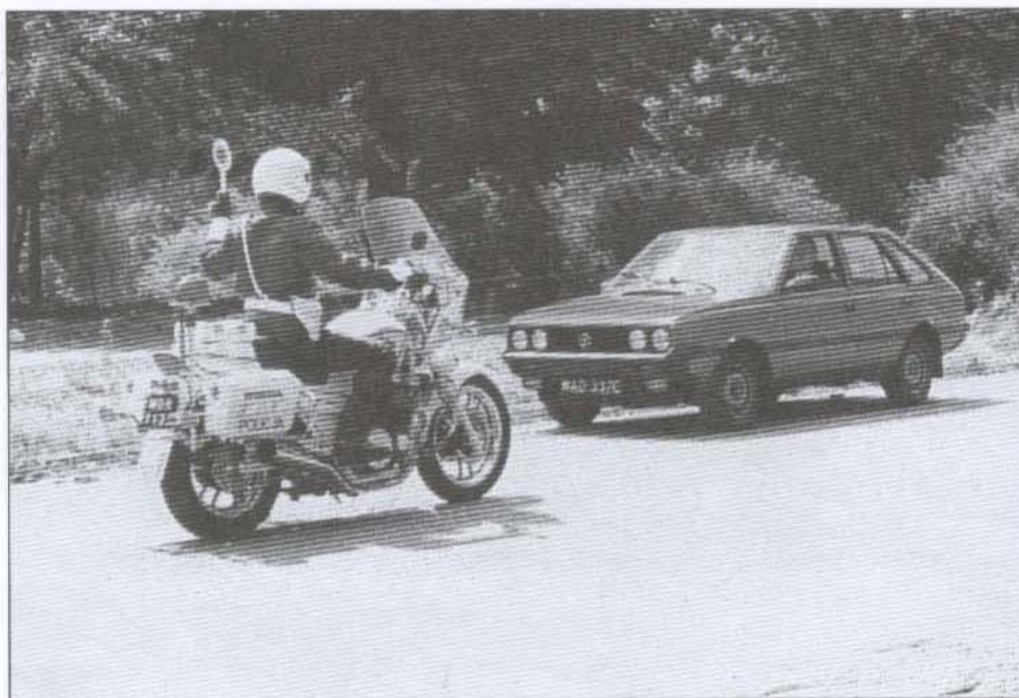
Fot. nr 3b

Fot. nr 3c

Fot. nr 3d

Fot. nr 4a

Fot. nr 4b

Fot. nr 4c

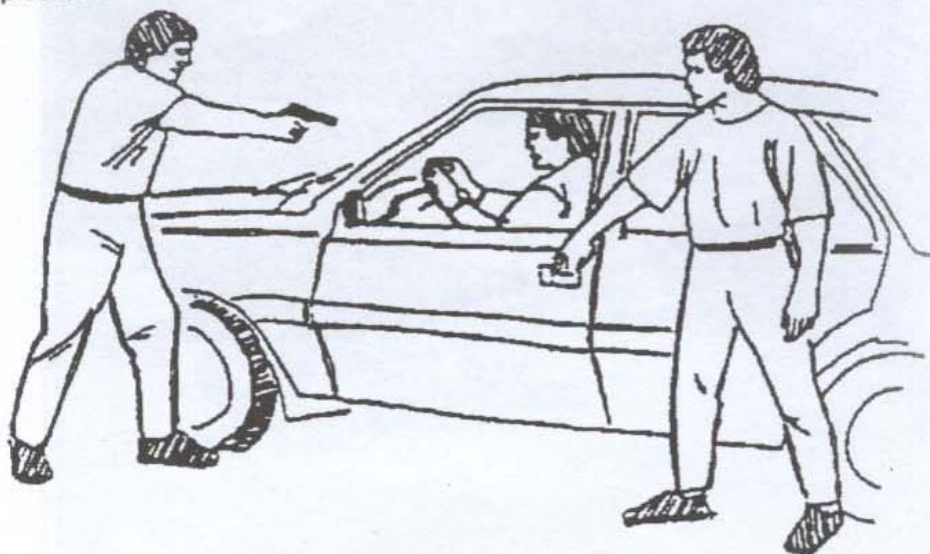
Fot. nr 4d

Wybrane sposoby postępowania policjantów oraz techniki interwencji po zatrzymaniu pojazdu

Ubezpieczenie

Interwencja

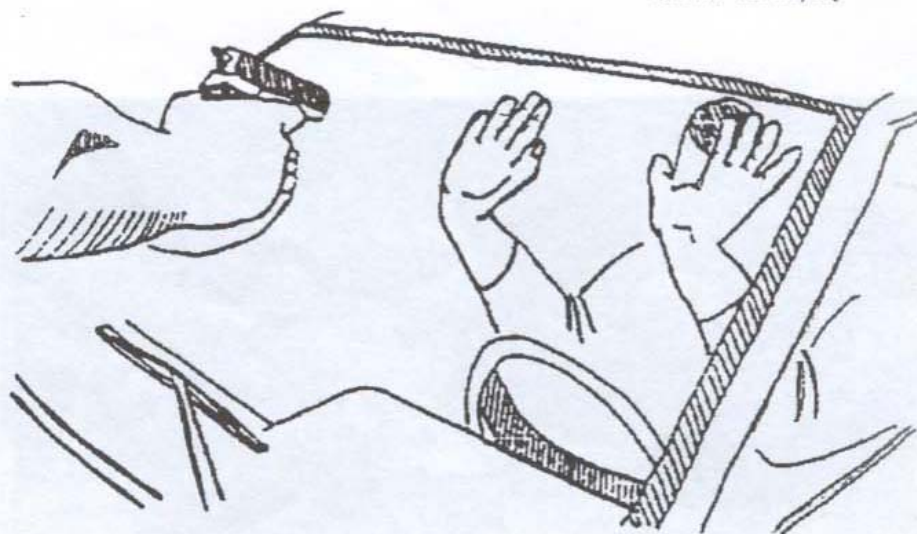
1

Wydanie poleceń:

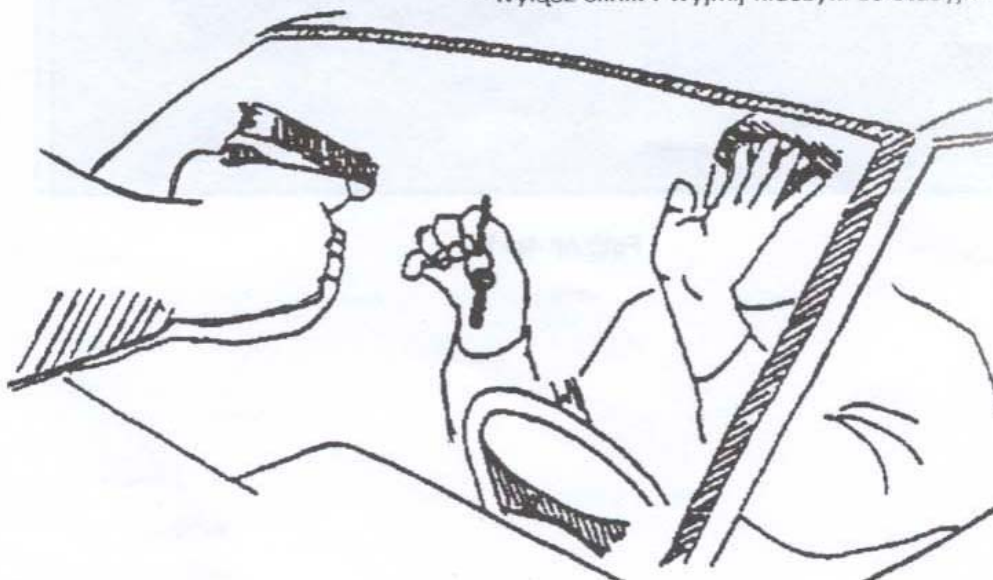
2

- dłonie na szybę

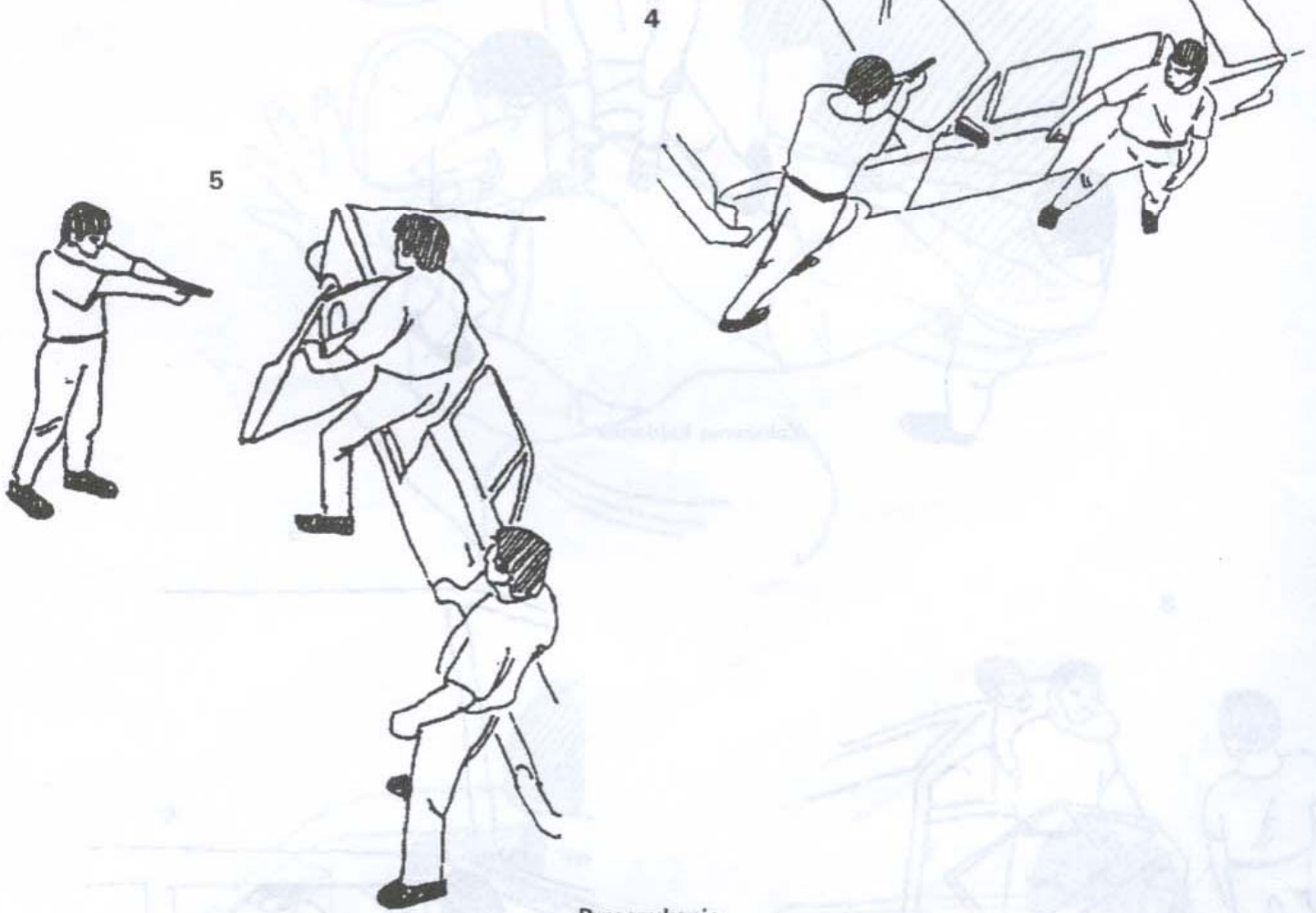

- wyłącz silnik i wyjmij kluczyki ze stacyjki

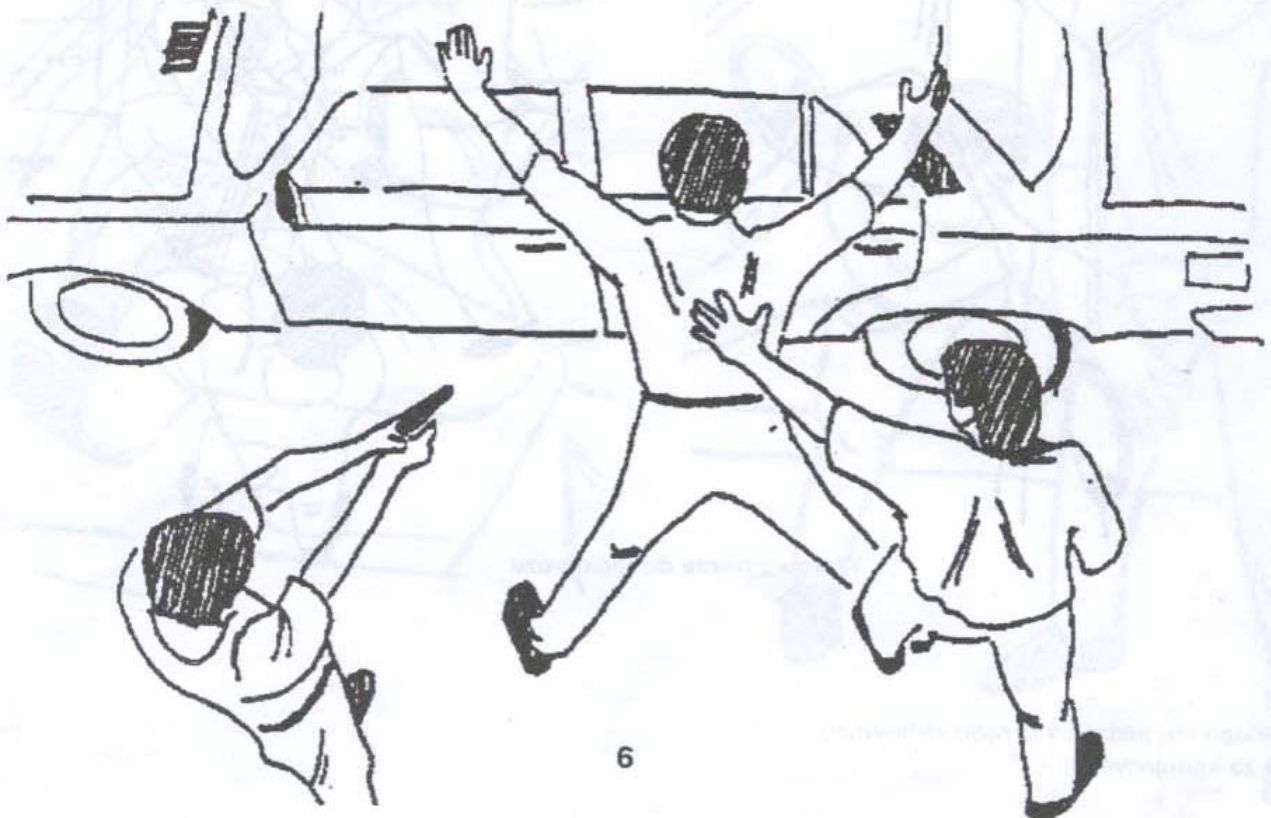
3

Wyprowadzenie osoby z zatrzymanego pojazdu

Przeszukanie

Złożenie kajdanek

7

9

Wprowadzenie do radiowozu

8

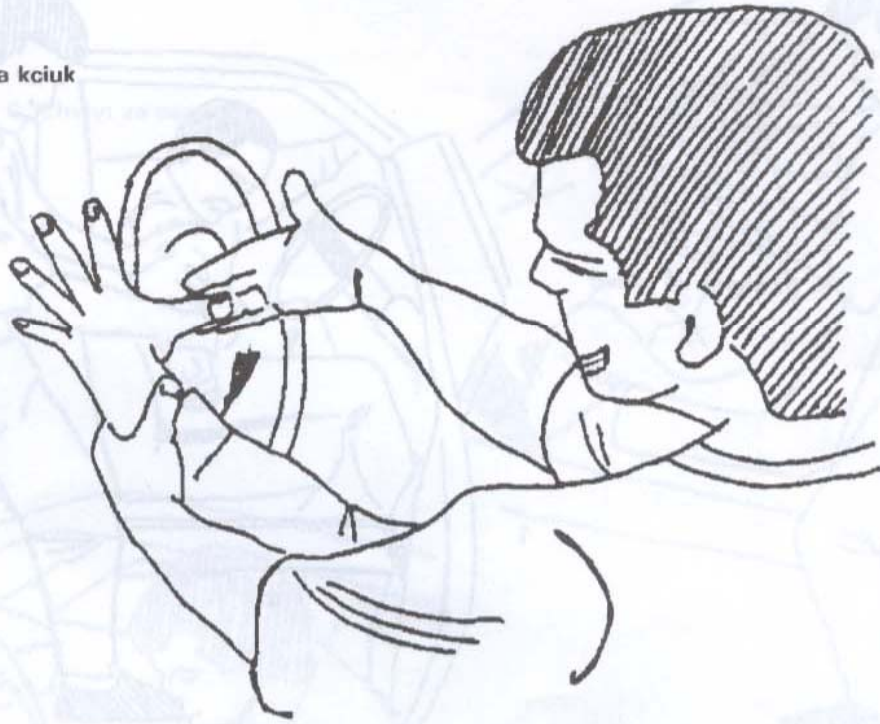

UWAGA!

Zatrzymanego nie sadzać z przodu radiowozu ani z tyłu za kierującym

SPOSOBY WYPROWADZANIA Z POJAZDU OSÓB STAWIAJACYCH OPÓR

A. Dźwignia na kciuk

B. Dźwignia na łokieć

2

3

C. Chwyć za uszy

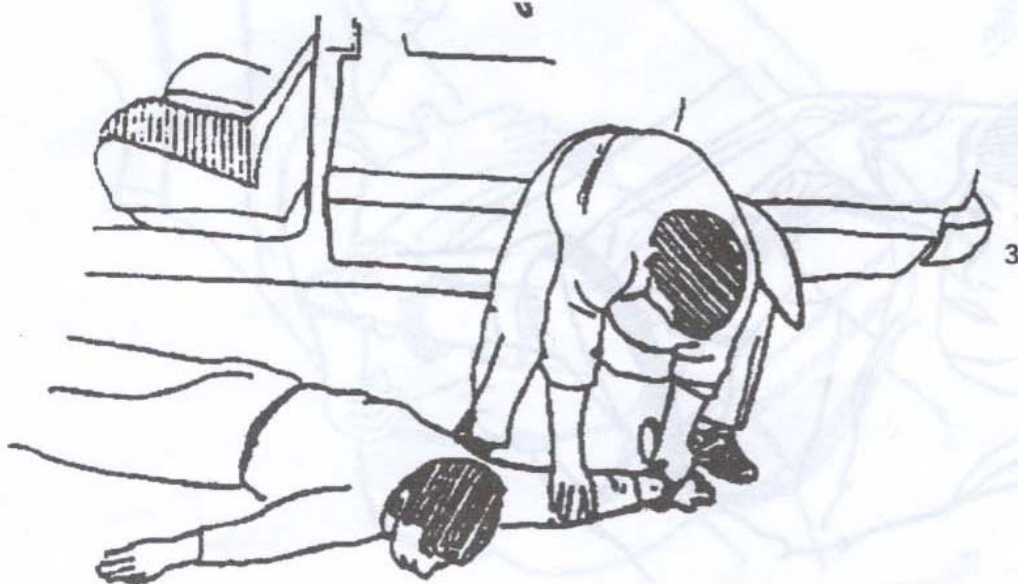

D. Duszenie przedramieniem

E. Założenie kajdanek: dźwignia łokciowa

F. Zakreślenie kajdanek podczas interwencji w samochodzie
z wykorzystaniem dźwigni łokciowej

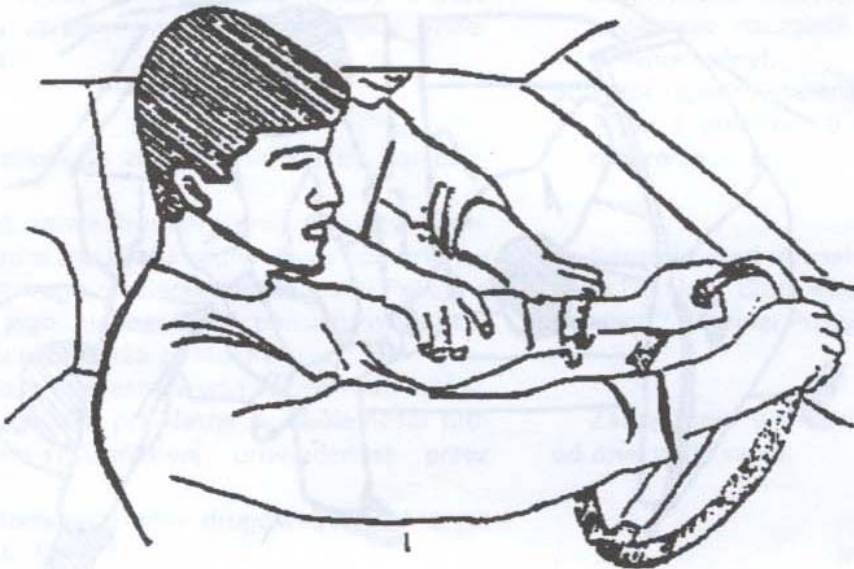

F. Założenie kajdanek osobie siedzącej w samochodzie z zapiętymi pasami bezpieczeństwa

1

2

3

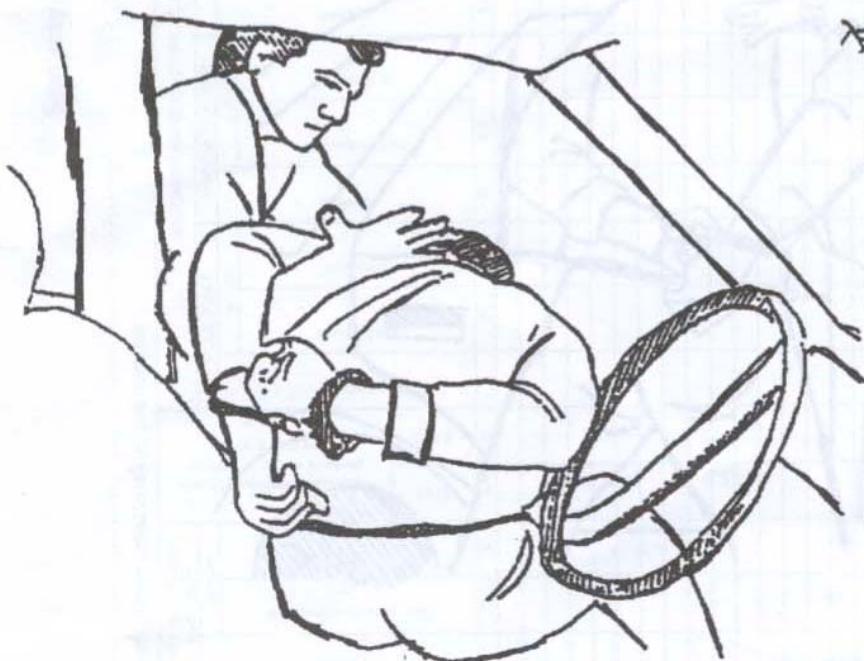

4

5

6

7

8

